

INFORME/DICTAMEN
sobre les conseqüències de la
DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A
DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA,
efectuada pel Parlament de Catalunya, el 23 de gener de 2013

Assumpte : Conseqüències de la Declaració de Sobirania del 23 de gener de 2013 sobre els diversos assumptes que hi ha sobre la taula.

En relació a les conseqüències que la Declaració de Sobirania efectuada pel Parlament de Catalunya el 23 de gener de 2013 té sobre el conjunt d'assumptes que en relació al procés d'independència pot tenir¹, per a ús de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i coneixement i aplicació de l'Associació de Municipis per la Independència (AMI), emetem el següent

I N F O R M E / D I C T A M E N

1. Supòsit a analitzar

La situació actual del procés sobiranista endegat a Catalunya, en el que es produeix un incessant i intens estira i afluixa entre l'Estat espanyol i el Govern de Catalunya, en tots els àmbits polítics, econòmics, jurídics i administratius, fa que el conjunt dels juristes que estem al servei d'aquest país, hàgim d'estar extraordinàriament amatents a tots els moviments que efectua l'Estat espanyol en aquesta immensa partida d'escacs que és i representa el conjunt del procés envers l'Estat propi.

Es produeix una asfixiant utilització – i politització – dels termes i conceptes: legalitat i constitució o constitucional, en el que sobresurt tot allò que fa referència a la consulta del proper 9 de novembre d'enguany.

¹ Val la pena llegir amb atenció aquest article de **Josep Ferrer**, Filòleg, polític i membre fundador de l'ANC, sobre el tema que es tracta en aquest informe. El link és el següent: <http://www.tribuna.cat/cronica/la-catalunya-constituent/4-dalt-del-mur-07-05-2014.html>

Per part espanyola es branda la legalitat constitucional i la constitució com a mur infranquejable impossible de traspasar i per la part catalana s'assegura que res es farà al marge de la legalitat, legalitat que sens dubte està referida al plantejament que aquí estem estudiant.

Des que va començar el procés – que cal situar-lo amb la Sentència del Tribunal Constitucional Espanyol 31/2010 i posterior manifestació de 10 de juliol de 2010 – fins avui, en el pla normatiu, l'Estat ha utilitzat essencialment tres vies per a fer-hi front:

- a. Un degoteig sistemàtic i *in crescendo* de normativa recentralitzadora i deliberadament restrictiva – La Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa, (LOMCE), 2/2006, de 3 de maig, coneguda com a «Llei Wert». La Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'administració local (LRSAL). Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat. Etc. etc.
- b. Una incessant activitat de la «Delegación del Gobierno en la Comunidad Autónoma de Cataluña» en relació a les banderes, les campanyes de l'ANC, les quotes de l'AMI, els acords adoptats pels ajuntaments en suport del procés, etc. etc.
- c. La via judicial a través del Tribunal Constitucional, l'«Audiencia Nacional», el «Tribunal Supremo», el Tribunal Superior de Justícia a Catalunya, així com tota la resta de tribunals a través dels quals pot soscarar el conjunt del procés

En definitiva, sempre, com d'altra banda és lògic des del punt de vista de la legalitat espanyola, es tracta de perseguir i propiciar el conflicte contra qualsevol actuació, acció o decisió que a redós del procés es pugui adoptar o emprendre.

I en mig de tot plegat, una ciutadania poc avesada a la terminologia i doctrina jurídic/política i uns mitjans de comunicació, els propis – dels contraris no té cap sentir parlar-ne –, que intenten transmetre i fer comprendre de forma accelerada a la ciutadania uns coneixements de conceptes i *modus operandi* polític/jurídics per tal que no es perdin en el seguiment del dia a dia, mitjans de comunicació que, tanmateix i malgrat la bona voluntat de tothom, també estan poc acostumats a aquesta mateixa terminologia i doctrina jurídic/política.

En tot cas, és indiscutible que l'element central de tot el que s'està esdevenint, és: la legalitat. I sobre la legalitat volem construir el present document que, entenem, ha de col·laborar a aportar els coneixements, mecanismes i instruments jurídics adequats i suficients, estrictament científics, amb l'objectiu de bastir una eina capaç per a ser l'eix vertebrador de tot el marc jurídic/normatiu que s'estableixi i es promulgui per a donar aquesta cobertura legal a tot el procés de secessió i d'emancipació nacional.

2. Plantejaments de l'anàlisi

L'anàlisi es farà des de tres vessants diferents però concurrents en atenció a la forma i el fons de l'assumpte; en la forma i els instruments per a arribar-hi en consideració al marc jurídic que deriva de la pròpia Declaració de Sobirania i del principi dels drets humans; i en el fons, a través de la legitimitat que la història ens forneix amb escreix en el supòsit català.

- A. La Declaració de Sobirania és, per si mateixa, un instrument suficient per a poder analitzar i estudiar detingudament la magnitud de l'acte i del fet, com explícitament reconeix el propi Tribunal Constitucional espanyol en la Sentència 42/2014, de 25 de març, en afirmar taxativament que la Resolució del Parlament de Catalunya 5/X té caràcter jurídic i, a més a més, produeix efectes d'aquesta naturalesa.
- B. Drets humans: no cal una història al darrera per a que una comunitat humana, un poble, un conjunt de ciutadans vulgui accedir a la independència, d'acord amb allò que estableix la Declaració Universal dels Drets Humans.

La independència, en tant que el dret subjectiu a l'autodeterminació és un principi fonamental dels drets humans, atès que es tracta d'un dret individual i col·lectiu per a poder decidir lliurement la condició política i a cercar, també lliurement, el desenvolupament econòmic, social i cultural. L'obligació de respectar el principi d'autodeterminació és una característica destacada de la Carta de les Nacions Unides, de l'any 1945, que apareix tant al seu preàmbul com a l'article 1.

El dret a l'autodeterminació s'integra dins de les normes considerades de caràcter *ius cogens*², que per sí soles ja constitueixen el nivell més alt de les lleis internacionals i han d'ésser observades sempre.

- C. Tanmateix, en el cas de Catalunya, cal afegir-hi – estem obligats a afegir-hi! – una legitimitat històrica molt potent, més que contrastada i, en absolut negligible, legitimitat que, a més a més, aporta i comporta una poderosa comprovada i verificada legalitat, nacional i internacional.
 - a. Sense discussió possible, Catalunya és un Estat des del segle X. Per tant ho continuava essent amb personalitat pròpia fins el 1714. Aquesta realitat no ofereix cap dubte com es corrobora en el Decret de Nova Planta. Per tant, i també sense cap discussió científica possible, a partir de 1714 és un Estat sotmès.

² *Ius cogens* és una norma de dret imperatiu, en contraposició a les de dret dispositiu. D'acord amb la Convenció de Viena sobre el Dret dels Tractats, són aquelles normes acceptades i reconegudes per la comunitat internacional, en el seu conjunt, com a una norma que no admet acord en contrari.

- b. El 1931 Catalunya es un Estat sotmès que proclama la República Catalana. Ens basarem en l'interessantíssim Dictamen³ que Francesc Maspons i Anglasesell⁴ fa el 12 de febrer de 1932. Aquest Dictamen Jurídic està centrat en els extrems següents:
- I. Quina és la personalitat jurídica del Govern de la Generalitat de Catalunya.
 - II. Quines són les seves facultats
 - III. Tenint-les en compte, quina és la força d'obligar de les lleis i, en general, disposicions de l'Estat Espanyol i dels seus òrgans, en territori català?
 - IV. Quina serà la que hi tindran més endavant
- c. Estudiarem i analitzarem de com i quina manera el restabliment de la Generalitat enllaça la legalitat republicana amb la preconstitucional que la mateixa Constitució reconeix en derogar-la.

3. Conceptes a considerar prèviament

a) DECLARACIÓ DE SOBIRANIA.

El 23 de gener de 2013, el Parlament de Catalunya, aprova la DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA, d'acord amb la voluntat majoritària expressada democràticament pel poble de Catalunya, establint en el seu article Primer. **Sobirania. El poble de Catalunya té, per raons de legitimitat democràtica, caràcter de subjecte polític i jurídic sobirà.**

³ Aquest Dictamen el trobem al llibre *REPÚBLICA CATALANA, GENERALITAT DE CATALUNYA I REPÚBLICA ESPANYOLA. A l'entorn de La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola*, de Francesc Maspons i Anglasesell, editat pel Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya l'any 2006, amb el núm 2 dins la Col·lecció Història i Pensament.

En aquest llibre hi trobem un Pròleg del Conseller Primer Josep Bargalló Valls, una contextualització del moment històric a càrrec de Lluís Duran, una aproximació a la personalitat i l'obra de Maspons i Anglasesell a càrrec de Ferran Armengol i un anàlisi jurídic sobre la vigència del Dictamen a càrrec d'Hèctor López Bofill.

⁴ Francesc de Paula Maspons i Anglasesell, Barcelona, 1872 - Bigues, Vallès Oriental, 1966. Prestigiós, i actualment poc conegut, jurista català, que es llicencià en dret a la Universitat de Barcelona. L'any 1897 obtingué la càtedra de dret civil a la Universitat d'Oñati, a Guipúscoa. Especialitzat en dret català, del 1918 al 1920 fou escollit president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya. Treballà a l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat de Catalunya, des d'on defensà l'esperit de tot el dret català. També fou membre del Comitè Assessor de les minories nacionals de la Societat de Nacions, vicepresident del comitè executiu del Congrés de Nacionalitats Minoritàries (1931) i president de l'Association Internationale pour l'Étude des Droits des Minorités de l'Haia. El 1951 fou un dels fundadors de la Societat Catalana d'Economia, que presidí del 1955 al 1958. També fou membre d'honor de l'Academia de Jurisprudencia y Legislación de Madrid i de la Comissió Codificadora del Dret Català.

b) CONCEPTE DE SOBIRANIA

La ciència política estableix que la sobirania és ~~la~~ l'existència d'un poder final i il·limitat pel qual es regeix la comunitat política, en tant que la «suma de Potestats d'un Estat», és a dir, el conjunt de Poders polítics imprescindibles i inalienables que requereix una societat humana per a constituir-se en Estat. Ens diu Jean Bodin en els seus sis llibres de la república, que la sobirania és el poder absolut i perpetu de la República, i que no té limitacions.

En política internacional, l'única regulació que és acceptada universalment, és la sobirania, cosa per la qual hom no pot obligar un Estat a prendre qualsevol mena de determinació sense el seu consentiment.

c) CONCEPTE DE POBLE

La Gran Enciclopèdia defineix Poble com a el «conjunt dels habitants d'un país units per vincles naturals i socials». Així mateix el diccionari Webster de la llengua anglesa defineix Poble com «tot un grup de persones que constitueixen una comunitat o un altre grup en virtut d'una cultura, religió o element similar comuns». Marc Tuli Ciceró va definir Poble l'any 54 a. C. com «l'associació basada en el consentiment del dret i en la comunitat d'interessos».

L'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles, defineix poble com a qualsevol col·lectivitat humana que tingui referències comunes a una cultura i a una pròpia tradició històrica, desenvolupades en un territori geogràficament detectable o en altres àmbits.

En definitiva, conceptualitzarem el Poble com al conjunt humà que comparteix els límits d'un territori, en el qual cadascun dels integrants té la titularitat no sol de Drets i Obligacions Civils, sinó també, de Drets i Obligacions Polítiques.

d) LA SOBIRANIA I EL POBLE

La sobirania resideix en el poble. Ens diu Rousseau:

«... la voluntat general pot per si sola dirigir les forces de l'Estat d'acord amb l'objectiu de la seva institució, que és el bé comú. (...) la societat ha de ser governada únicament en funció d'aquest interès comú.

(...) la sobirania és inalienable, també és indivisible. Perquè la voluntat és general (...); és la del cos del poble (...), aquesta voluntat declarada és un acte de sobirania i té força de llei (...)

L'article 21.3 de la Declaració Universal dels drets Humans de 1948 (París) estableix que **La voluntat del poble és el fonament de l'autoritat de l'Estat**

e) EL POBLE DE CATALUNYA COM A SUBJECTE POLÍTIC

Davant la qüestió que es pugui plantejar de si existeix o no un poble català, i atès que l'àmbit subjectiu de la Carta Internacional dels Drets Humans no és la «nació» sinó l'home individualment i el «poble» com a col·lectiu d'individus, més enllà de la realitat natural sobre ésser o no un poble, i acudint al text consolidat del vigent **Estatut d'Autonomia de Catalunya**, després d'haver passat pel sedàs del tribunal Constitucional, observem que les referències al poble de Catalunya, les continuem trobant sense haver estat objecte de retallada per part de l'Alt Tribunal:

En el Preàmbul:

*Segon paràgraf: "El **poble de Catalunya** ha mantingut al llarg dels segles..."*

*Quart paràgraf: "El **poble català** continua proclamant avui com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat..."*

*Quart apartat del sisè paràgraf: "L'autogovern de Catalunya es fonamenta en la Constitució, i també en els drets històrics del **poble català**..."*

*Vuitè i darrer paràgraf del preàmbul: En exercici del dret inalienable de Catalunya a l'autogovern, (...) i el **poble de Catalunya** ratifica aquest Estatut.*

A l'article 2.4:

*4. Els poders de la Generalitat emanen del **poble de Catalunya** i s'exerceixen d'acord amb el que estableixen aquest Estatut i la Constitució.*

A l'article 5:

*L'autogovern de Catalunya es fonamenta també en els drets històrics del **poble català**, en les seves institucions seculares i en la tradició jurídica catalana (...)*

A l'article 55.1:

*1. El Parlament representa el **poble de Catalunya**.*

Per tant, la mateixa Constitució espanyola de 1978 i l'ordenament vigent que se'n deriva mitjançant l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, reconeixen l'existència física i jurídica del poble de Catalunya, del poble català⁵, poble que,

⁵ Fins el present, el concepte de poble no ha estat encara objecte de controvèrsia, més enllà del discurs oficial del govern espanyol en el sentit que la sobirania resideix en el poble – tot el poble – espanyol, és a dir, consideren en aquest discurs oficial que hi ha un únic poble espanyol, i els catalans som part d'aquest poble espanyol i, al mateix temps però, només una part d'aquest poble.

Tanmateix, en el procés de redacció, aprovació i posterior litigi d'inconstitucionalitat de l'Estatut de Catalunya de 2006, per paradoxal que pugui semblar, i a grans trets, el gran cavall de batalla, jurídic i polític, no va ser mai el concepte de «poble», sinó el de «nació». La gran preocupació de l'Estat era fer desaparèixer el concepte de «nació» i tot allò de simbòlic, polític i jurídic que – a criteri seu – comporta el mot, mentre que per la part catalana el principal objectiu fou, precisament, el de mantenir aquest concepte.

administrativament, té el seu àmbit territorial específic d'actuació en el marc geogràfic de Catalunya.

I tant és així, que a la mateixa sentència 42/2014 citada, del Tribunal Constitucional Espanyol, el concepte poble català, poble de Catalunya o poble d'una comunitat autònoma, hi té força recorregut, de manera que arriba a afirmar, en el segon paràgraf del Fonament Jurídic 3, que «La cualidad de soberano del **pueblo de Cataluña** se predica de un sujeto "creado en el marco de la Constitución, por poderes constituidos en virtud del ejercicio del derecho a la autonomía reconocido por la Norma fundamental" (STC 103/2008, de 11 de septiembre, FJ 4)»

De manera, que a la sentència 42/2014 «Se declara inconstitucional y nulo el denominado principio primero titulado "Soberanía" de la Declaración aprobada por la Resolución 5/X del Parlamento de Cataluña» però es manté plenament ajustat a dret el concepte Poble de Catalunya.

f) EL DRET D'AUTODETERMINACIÓ

La Declaració Universal dels Drets Humans és un document declaratiu adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides, reunida al Palau de Chaillot, a París, en la seva Resolució 217 A (III), el 10 de desembre de 1948; en aquesta Declaració de 30 articles s'hi recullen els Drets Humans considerats bàsics, a partir de la carta de San Francisco de 1945.

Posteriorment i transcorreguts quasi vint anys, l'any 1966, després d'un llarg procés de redacció en el que s'hagué de superar les desavinences i recels propis de l'època, en plena guerra freda, el 16 de desembre de 1966, s'adopten els dos tractats internacionals sobre drets humans en el si de l'Assemblea General de les Nacions Unides, mitjançant la Resolució 2200 A (XXI): el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, i el Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, coneguts també pels Pactes de Nova York o Pactes Internacionals de Drets Humans.

El conjunt d'aquesta declaració, els Pactes Internacionals de Drets Humans i els seus respectius Protocols, conformen el que es coneix com la Carta Internacional de Drets Humans.

Els respectius articles 1 del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, i del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, ambdós de 16 de desembre de 1966, expressen, de forma taxativa, idèntica, inequívoca i explícita, el següent:

Aquesta preocupació dels poders de l'Estat, es trasllada i es reflecteix en la Sentència 31/2010, de 28 de juny de 2010, de forma que la gran retallada conceptual és sobre el mot i la idea de «nació», de manera que en cap moment, pràcticament enlloc de la sentència, es qüestiona el concepte de poble català.

Article 1.- Tots els pobles tenen el dret de lliure determinació. En virtut d'aquest dret estableixen lliurement llur condició política i proveeixen així mateix, llur desenvolupament econòmic, social i cultural.

g) DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA DELS EUA COM A PRECEDENTS

La declaració d'independència, del 4 de juliol de 1776, dels Estats Units d'Amèrica, reunits en congrés els tretze estats que l'integren, comença dient:

«Quan en el curs dels esdeveniments humans es fa necessari per a un poble dissoldre els vincles polítics que l'han lligat a un altre, i prendre entre les Potències de la terra, el lloc separat i igual al que les Lleis de la Naturalesa i el Déu d'aquesta naturalesa li donen dret, el just respecte a l'opinió de la humanitat exigeix que declari les causes que l'impulsen a la separació.»

La Declaració d'Independència dels Estats Units d'Amèrica, és i ha de ser un precedent històric i de plena solvència incontestable. Salvant tots els matisos de forma, el fons té força paral·lelismes, i de fet, el fons expressat en aquest primer paràgraf és el mateix que traspua i es desprèn del preàmbul de la Declaració de Sobirania del 23 de gener de 2013, com veiem tot seguit:

Els darrers anys, en la via de l'aprofundiment democràtic, una majoria de les forces polítiques i socials catalanes han impulsat mesures de transformació del marc polític i jurídic. La més recent es va concretar en el procés de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya iniciat pel Parlament l'any 2005. **Les dificultats i negatives per part de les institucions de l'Estat espanyol**, entre les quals cal destacar la Sentència del Tribunal Constitucional 31/2010, **comporten un refús radical de l'evolució democràtica de les voluntats col·lectives del poble català dins de l'Estat espanyol** i creen les bases per a una involució en l'autogovern, que avui s'expressa amb total claredat en els aspectes polítics, competencials, financers, socials, culturals i lingüístics.

El poble de Catalunya ha expressat de diverses maneres la voluntat de superar l'actual situació de bloqueig dins de l'Estat espanyol. Les manifestacions massives del 10 de juliol de 2010, amb el lema «Som una nació. Nosaltres decidim», i de l'11 de setembre de 2012, amb el lema «Catalunya, nou estat d'Europa», **són expressió del rebuig de la ciutadania envers la manca de respecte a les decisions del poble de Catalunya.**

El 27 de setembre de 2012, mitjançant la Resolució 742/IX, el Parlament constatà la necessitat que el poble de Catalunya pogués determinar lliurement i democràticament el seu futur col·lectiu per mitjà d'una consulta. Les darreres eleccions al Parlament de Catalunya, el 25 de novembre de 2012, van expressar i confirmar aquesta voluntat de manera clara i inequívoca.

Per tal de portar a terme aquest procés, el Parlament de Catalunya, reunit a l'inici de la desena legislatura, en representació de la voluntat de la ciutadania de Catalunya expressada democràticament en les darreres eleccions, aprova la següent: DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA

h) LEGITIMITAT I LEGALITAT

La Gran Enciclopèdia Catalana, defineix legitimitat com a l'autoritat generalment acceptada d'una persona o institució respecte d'una acció o de la presa d'una decisió per la seva part, que afecta la societat o un conjunt d'individus. Per tant

podem convenir que legitimitat és un concepte que garanteix que una institució o persona té dret a exercir el poder en la seva presa de decisions que li ha estat atorgat, segons les lleis vigents i/o segons els principis morals acceptats socialment i/o segons la voluntat popular expressada democràticament.

És evident que la DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA, del 23 de gener de 2013, d'acord amb la voluntat majoritària expressada democràticament pel poble de Catalunya, és un acte d'inel·lible legitimitat democràtica.

En conseqüència, d'aquesta legitimitat, en neix una nova legalitat, un nou ordre jurídic, un nou marc legal diferent del que fins aquell moment era vigent, de manera que NOMÉS allò que el Parlament de Catalunya legisli pot conformar aquesta nova legalitat⁶.

L'esperit que informa el Dret Públic català, anterior al Decret de Nova Planta, és la justícia: no és la llei – la llei s'inspira en els fets – la que crea el Dret, sinó que només ha d'expressar-lo; el Dret Públic català anteposa la justícia a l'observança de la llei, és a dir, sempre cercar la solució justa malgrat calgui passar per davant del precepte legal, car en nom del dret no es pot cometre una injustícia. Per tant la llei mai pot ser un instrument contra la voluntat del poble, sinó que és la llei la que s'ha d'emmotllar a la voluntat del poble, perquè la llei mai pot ser un impediment per a que el poble expressi la seva opinió i voluntat.

i) CONCEPTE D'ESTAT. CATALUNYA COM A ESTAT

La Gran Enciclopèdia Catalana defineix Estat com una Formació social històrica, organitzada com a unitat política amb característiques pròpies. Afegeix que l'Estat, com a formació social, és una estructura d'elements que pertanyen a unitats polítiques anteriors a ell i d'elements de nova creació.

Francesc Maspons i Anglès, en el ja citat Dictamen de 12 de febrer de 1932, centra tot el seu treball en demostrar jurídicament que Catalunya continua essent un Estat que no ha deixat de ser-ho malgrat la caiguda de 1714. En paraules d'Hector López Bofill sobre aquest Dictamen, «la seva tesi, en essència, és que la proclamació de la República Catalana el 14 d'abril pel President Francesc Macià confirma els atributs d'Estat del poder públic català, de manera que les relacions entre la República Catalana i la República Espanyola, com ho demostra l'anàlisi dels decrets aprovats pel govern català i pel govern espanyol en els dies successius, s'ajusta a la idea d'un **pacte entre entitats sobiranes**»

La gran virtut, vist des d'ara i aquí d'aquest Dictamen, és que amb ell, Maspons i Anglès posa sobre el tauler la baula que encadena la Generalitat actual amb la

⁶ Cosa que no impedeix que el Parlament de Catalunya legisli que de forma transitòria, tal o qual disposició normativa de l'Estat espanyol pugui continuar, de forma transitòria, o no, vigent a Catalunya.

Generalitat anterior al 1714 i, per tant, ratifica la legitimitat i validesa jurídica de Catalunya com a entitat sobirana, com a Estat.

j) LA HISTÒRIA COM A ELEMENT I FONAMENT SUBJECTIU

En el supòsit de Catalunya, la història no és, ni ha de ser, un element negligible, perquè entre altres coses, és la història d'una nació capdavantera i significativa en l'aportació pionera d'avançats instruments de govern⁷.

Maspons i Anglasesell ens diu que «*Catalunya va ésser un Estat amb plena sobirania fins a 1714; i aleshores no en va perdre l'exercici perquè reconegués la seva submissió a una superior autoritat de l'espanyol, sinó per un acte de força unilateral que aquell li va imposar per la violència. El decret de Felip V, anomenat Nova Planta, que l'estabilitza, ho declara: diu que reduït enteramente Catalunya con mis armas.*

La submissió forçada del territori d'un Estat per l'exèrcit d'un altre és, precisament, l'antítesi del reconeixement legal de l'autoritat que s'imposa per la violència. En tant és el contrari, que el fet de què la violència s'hagi produït, justifica el dret a emancipar-se de l'Estat invasor, per temps que duri la invasió.»

Més enllà d'aquest axioma, el cert és que el mateix decret de Nova Planta de 1716, no pot evitar continuar reconeixent l'existència de Catalunya com a Estat, quan fa una constant referència al *Principado de Cataluña – Nueva Planta de la Real Audiencia del Principado de Cataluña* – o bé a les constitucions catalanes – 42.- *En todo lo demás que no está prevenido en los capítulos antecedentes de este Decreto, mando se observen las **Constituciones que antes había en Cataluña**; entendiéndose que son de nuevo establecidas por este Decreto, y que tienen la misma fuerza y vigor que lo individual mantenido en él.*

En conjunt doncs, estem davant d'un realitat que no és menor i que ens porta directament al dia d'avui, passant per la Restauració de la Generalitat l'any 1977 i pel citat dictamen de Francesc Maspons.

⁷ Institueix al segle XI les Assemblees de Pau i Treva, model que posteriorment s'exporta a tot l'àmbit del regne franc i acaba significant per a tota Europa un progrés molt important de cara a l'estabilitat i convivència socials en el decurs del trànsit de l'alta a la baixa edat mitjana; promulga els Usatges, que és el primer Codi Jurídic que es compila a Europa; Si bé el pacte no és un mecanisme sorgit de Catalunya, enlloc més d'Europa fou aplicat amb més rigor, efectes i implicacions que a Catalunya on, s'elabora, es produeix, es perfecciona i, sobre tot, es regula, normalitza i metoditza de forma clara com a procediment legislatiu propi; A l'usatge «Stratae» ja es diferencia entre el domini públic i el patrimoni privat de l'Estat; és la primera monarquia parlamentària d'Europa, més de quatre cents anys abans que Anglaterra; el monarca és sobirà previ pacte social amb el poble, a través de les assemblees de Pau i Treva, gairebé cinc-cents anys abans que Hobbes comences a insinuar per primera vegada el contracte social; El monarca estableix la Constitució «poc valdria» ratificant amb fermesa el sotmetiment del Cap de l'Estat a la Llei les Corts; es crea la Generalitat de Catalunya com a primer govern d'una monarquia parlamentària, tres-cents anys abans que ho fes Anglaterra; A principis del segle XVIII – Corts de 1701-1702 – es crea el Tribunal de Contrafaccions, que és un tribunal de garanties constitucionals i, per tant el primer de la història, car fins la independència dels Estats Units – 1776 – no comencen a establir-se aquest tipus de tribunals.

Efectivament, el Reial Decret-Llei 41/1977, de *restablecimiento provisional de la Generalidad de Catalunya*, té dues grans virtuts: 1. Reconeix que la Generalitat de Catalunya *es una institució secular*; i 2, deroga la *Ley de la Jefatura del Estado de ocho de abril de mil novecientos treinta y ocho*, de manera que dóna valor jurídic a la continuïtat de la institució de la Generalitat dins la legalitat republicana de 1931. Valor jurídic que no decau perquè el Reial Decret-Llei 41/1977 mai ha estat derogat, simplement s'extingeix de facto perquè l'article 1 estableix que «*Se restablece con carácter provisional la Generalidad de Cataluña, en el ámbito del presente Real Decreto-ley y hasta la entrada en vigor del régimen de autonomía que pueda aprobarse por las Cortes*» això és en el moment que s'aprova la Constitució. Per tant desapareix l'efecte del Reial Decret-Llei pel que fa a la Generalitat Provisional, precisament perquè es conserva ben vigent, per tant, el valor jurídic de la legalitat i legitimitat republicana, també es manté en vigor en ser plenament vigent la derogació de la Llei de 8 d'abril de 1937.

Francesc Maspons i Anglasesell, a través del seu dictamen, ens fa obrir els ulls sobre la significació que té la restauració de la Generalitat⁸ – institució de govern de més de 650 anys d'existència –, el 17 d'abril de 1931, després de la proclamació de la república catalana tres dies abans, el 14 d'abril del mateix 1931. És a dir, a través de la Generalitat i malgrat les diverses vicissituds esdevingudes al llarg de la història, el fet indiscutible és que la institució de govern del que fou l'Estat català, continua ben vigent avui dia i plenament entroncada amb la legitimitat històrica.

K) ANECDÒTIC, PERÒ NO TANT: A LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA NO HI APAREIX CATALUNYA PER ENLLOC.

Efectivament, la Constitució Espanyola "s'oblida" de definir quin és el territori nacional que s'anomena Espanya i quins territoris el conformen. Catalunya, malgrat referències implícites, no hi apareix mai de forma explícita, MAI. A la Constitució Espanyola només hi trobem explícitament Madrid, Navarra, País Basc, Ceuta i Melilla, la resta de territoris que es coneixen geogràficament com a Espanya no hi tenen reservada la seva denominació per enlloc, de manera que aquesta entitat política anomenada Espanya podria fer referència, en la mateixa mesura, per una banda només els que hi són citats, o bé per l'altra també tots aquells que en temps pretèrits varen formar-ne part en tant que colònies.

4. Fonament jurídics

Els fonaments jurídics que ens serviran de context legal de referència, estaran determinats per allò que disposa el marc normatiu següent:

- Declaració Universal dels Drets Humans, de 1948

⁸ Diu Maspons en el seu Dictamen: "...Govern que Catalunya es va donar mentre es pogué governar a si mateixa; la qual cosa vol dir que no expressa un nom nou, sense antecedents, sinó ben al contrari, d'un contingut real i definit, que és el de la Generalitat anterior a 1714, quan tenia i exercia totes les facultats que pertocquen a un Estat."

- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, i Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, ambdós de 16 de desembre, de 1966.
- Resolució 5/X del Parlament de Catalunya, per la qual s'aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya.
- Estatut d'Autonomia de Catalunya la Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, de 19 de juliol de 2006.
- Convenció de Viena, de 23 d'agost de 1978, sobre successió d'Estats en matèria de tractats internacionals.
- Convenció de Viena, de 8 d'abril de 1983, sobre la successió d'Estats en matèria de béns, arxius i deutes d'Estat.
- Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles. L'Assemblea General de la "Conferència de les Nacions sense Estat d'Europa" (CONSEU), de 27 de maig de 1990.
- Sentència del 42/2014, de 25 de març, del Tribunal Constitucional Espanyol, respecte de la Resolució del Parlament de Catalunya 5/X, de 23 de gener de 2013, per la que s'aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya.
- Informe sobre la Sentència del Tribunal Constitucional, de 25 de març de 2014, relativa a la Resolució 5/X del Parlament de Catalunya, per la qual s'aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya
- Dictamen del 12 de febrer de 1932 que fa Francesc Maspons i Anglasesell sobre la proclamació de la República Catalana el 14 d'abril de 1931.
- Decrets de Nova Planta
- Reial Decret-Llei 41/1977, de 29 de setembre, sobre restablecimiento provisional de la Generalidad de Cataluña.

5. Conclusions

Primera.- La indiscutible existència del «Poble Català» la podem certificar tant des del punt de vista de la ciència política, com del dret internacional com del marc jurídic vigent:

Des del punt de vista de la ciència política: *«Conjunt humà que comparteix els límits d'un territori, en el qual cadascun dels integrants té la titularitat no sol de Drets i Obligacions Civils, sinó també, de Drets i Obligacions Polítics».*

Des del punt de vista del Dret Internacional: L'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles, defineix poble com a *«qualsevol col·lectivitat humana que tingui referències comunes a una cultura i a una pròpia tradició històrica, desenvolupades en un territori geogràficament detectable o en altres àmbits».*

I també des del punt de vista del marc jurídic vigent en el moment en que s'està produint el procés. L'Estatut d'Autonomia – Llei Orgànica 6/2006 – en els seus articles 2, 5 i 55. Article 2.4: *Els poders de la Generalitat emanen del **poble de Catalunya** (...).* Article 5: *L'autogovern de Catalunya es fonamenta també en els drets històrics del **poble català** (...).* Article 55.1:

*El Parlament representa el **poble de Catalunya**. I naturalment sense deixar de banda la citada sentència 42/2014, de 25 de març del TC Espanyol.*

Segona.- El Dret d'Autodeterminació és intrínsec i implícit a tots els pobles de l'Univers – Declaració Universal dels Drets Humans – , i Tots els pobles tenen el dret de lliure determinació – article 1 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, i Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, ambdós de 16 de desembre, de 1966.

Per tant, en tant que poble, el Poble Català té dret a la lliure autodeterminació.

Tercer.- El Poble Català, en exercici legítim del Dret de la lliure Determinació i en consideració als drets i legitimitat històrica, a través dels seus representants escollits democràticament reunits en el Parlament de Catalunya el 23 de gener de 2013, proclama, amb tota solemnitat, la DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA, d'acord amb la voluntat majoritària expressada democràticament pel poble de Catalunya, establint en el seu article primer que el **poble de Catalunya té, per raons de legitimitat democràtica, caràcter de subjecte polític i jurídic sobirà.**

Quart.- La Declaració de Sobirania equival, en el context del dret internacional a que el poble català es converteix en un subjecte polític i jurídic sobirà i, per tant, Catalunya esdevé un subjecte polític en peu d'igualtat amb la resta d'Estats del món, de manera que ja no se la pot obligar a prendre determinacions sense el seu consentiment ni a acatar obligacions també sense el seu consentiment.

A efectes pràctics, això significa que l'acceptació de qualsevol disposició normativa provinent d'Espanya només haurà de ser observada si el legislador, i el Govern, de Catalunya ho consideren convenient, en aplicació de la Convenció de Viena en allò referent als períodes transitoris en la successió d'estats.

CONCLUSIÓ FINAL

Catalunya, espai territorial on resideix el Poble de Catalunya, en tant que subjecte polític sobirà, des del moment que es produeix la Declaració de Sobirania, *Stricto sensu*, la legislació espanyola deixa de tenir cap jerarquia ni autoritat sobre la legislació catalana, produint-se *de facto* una desconexió del marc jurídic espanyol.

Per tant, malgrat allò que es pugui argumentar, dictar i/o promulgar des d'Espanya⁹, ja no es pot obligar a Catalunya a prendre ni a acatar obligacions ni determinacions sense el consentiment de les Institucions legítimes de la Nació.

És en aquest sentit que, en base a la LEGÍTIMA DECLARACIÓ DE SOBIRANIA I DEL DRET A DECIDIR DEL POBLE DE CATALUNYA, del 23 de gener de 2013, el Parlament de Catalunya té tota la legitimitat del món per a establir un nou ordre

⁹ Sentència del Tribunal Constitucional de 25 de març de 2014 sobre la Declaració de Sobirania, la Llei Wert, la LRSAL, sentències contràries als interessos dels catalans, etc.

jurídic, **una nova legalitat**, un nou marc jurídic, que empari qualsevol disposició normativa que consideri oportú promulgar, inclosa, naturalment, qualsevol convocatòria d'una consulta o referendun.

Així doncs, és molt explícit allò que diu l'Informe sobre la Sentència del Tribunal Constitucional, de 25 de març de 2014, relativa a la Resolució 5/X del Parlament de Catalunya, per la qual s'aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya, Informe que és coordinat per l'Institut d'Estudis Autònoms, a partir de les aportacions dels Serveis Jurídics de la Generalitat; de l'Oficina per al Desenvolupament de l'Autogovern del Departament de Governació i Relacions Institucionals; d'experts en dret constitucional, i de les al·legacions dels lletrats del Parlament de Catalunya.

Efectivament, al final del Capítol III *Atribució de caràcter jurídic a la Resolució 5/X* d'aquest Informe, s'afirma amb absoluta rotunditat que: **En definitiva, podem concloure que, a partir del pronunciament constitucional, tots els actors polítics, públics i privats, de Catalunya que impulsen el procés del dret a decidir disposen, en la Resolució 5/X del Parlament de Catalunya, d'una cobertura jurídica i política, sòlidament consistent, que nodrirà de legitimitat les seves actuacions davant de les instàncies estatals i de la pròpia comunitat europea i internacional.**

Catalunya, setembre de 2014